

Valtuustoaloite "Lapset puheeksi" -menetelmä käyttöön laajasti Loimaalla

Kaupunginvaltuusto 10.11.2025 § 89

Valtuutettu Laura Lähteenmäki-Ojala jätti Sosiaalidemokraatit -
valtuustoryhmän allekirjoittaman valtuustoaloitteen koskien "Lapset
puheeksi" -menetelmän käyttöönottoa laajasti Loimaalla.
Puheenjohtaja

Päätös Kaupunginvaltuusto päätti lähettää valtuustoaloitteen
kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Kaupunginhallitus 24.11.2025 § 338

Valmistelija Hallintopäällikkö Rinta-Jouppi Juha

Esittelijä Kaupunginjohtaja Rantala Jari

Päätösehdotus Kaupunginhallitus merkitsee valtuustoaloitteen tiedokseen.
Kaupunginhallitus lähettää aloitteen sivistyspalveluiden valmisteltavaksi.

Päätös Hyväksyttiin.

Sivla 23.04.2026
611/12.01.05/2025

Valmistelija sivistysjohtaja Manne Pärkö, puh. 050 5936249

Aloitteessa todetaan mm. seuraavaa:

" Lasten ja nuorten koulunkäynnin haasteiden, uupumuksen ja erilaisten
mielenterveysongelmien lisääntyessä on elintärkeää konkreettisin keinoin
löytää uusia toimintatapoja, joilla voidaan tukea niin vanhempien kuin lasten
ja nuorten arkea.

Lapset puheeksi -menetelmällä pyritään tukemaan lapsen ja nuoren
hyvinvointia ja kehitystä edistämällä yhteistä ymmärrystä vanhempien,
muiden lapselle tärkeiden aikuisten ja lapsen välillä. Menetelmä koostuu
lapset puheeksi -keskustelusta sekä lisäapua tarvittaessa järjestettävästä -
neuvonpidosta. Menetelmän käyttöönotossa ammattilaiset käyvät erityisen
menetelmäkoulutuksen, joka antaa valmiudet tukea asiakaslähtöistä
työskentelyä, jossa lapsi, nuori ja perhe ovat keskiössä ja määrittelevät
oman arkensa vahvuudet ja muutostarpeet.

Esitämme, että Loimaan kaupunki varaa resursseja ja laajentaa lapset puheeksi -menetelmän varhaiskasvatuksesta peruskouluun siten, että menetelmän keskusteluja pidetään säännöllisesti läpi peruskoulun.

Aloitteen tavoitteena on:

- lisätä vanhempien ja koulun henkilökunnan välistä vuorovaikutusta varhaiskasvatuksen jälkeen
- tukea perheitä jokapäiväisessä elämässä kotona, päiväkodissa, neuvolassa, koulussa ja vapaa-ajan ympäristöissä
- vahvistaa nuoren mielenterveyttä, motivaatiota ja jaksamista sekä ehkäistä vaikeuksien kasaantumista.”

Lapset puheeksi® (LP) on näyttöön perustuva menetelmä, jolla pyritään tukemaan lapsen tai nuoren hyvinvointia ja kehitystä. Menetelmä edistää yhteistä ymmärrystä vanhempien, muiden lapselle tärkeiden aikuisten ja lapsen välillä. Keskustelu soveltuu käytettäväksi aina raskausajasta 18-vuotiaisiin nuoriin asti.

Lapset puheeksi-menetelmän tavoitteena on tukea lapsia, nuoria ja perheitä heidän jokapäiväisessä elämässään kotona, päiväkodissa, neuvolassa, koulussa ja vapaa-ajan ympäristöissä. Menetelmää käytetään myös erilaisissa sosiaali- ja terveysalan palveluissa, järjestöissä sekä vastaanottokeskuksissa.

Lapset puheeksi -menetelmä tukee asiakaslähtöistä työskentelyä, jossa lapsi, nuori ja perhe ovat keskiössä ja määrittelevät oman arkensa vahvuudet ja muutostarpeet.

Tavoitteena on kohdata menetelmän avulla kaikki perheet ja erityisesti perheet, joilla on elämässään muutoksia. Lapset puheeksi -menetelmä tarjoaa mahdollisuuden pohtia yhdessä ammattilaisen kanssa arkea, vahvuuksia, perheen muuttunutta tilannetta ja muutosten keskellä pärjäämistä.

Tarkoituksena on tukea lapsen tai nuoren sujuvaa arkea, ennaltaehkäistä vaikeuksien kasautumista tai siirtymistä sukupolvelta toiselle. Kaikista perheistä löytyy vahvuuksia, joita vahvistamalla voidaan tukea sujuvaa arkea. Perheen toivomiin muutostoiveisiin tarttumalla, vahvistetaan pärjäävyyttä.

Lapset puheeksi -menetelmä koostuu lapset puheeksi -keskustelusta sekä lisäapua tarvittaessa järjestettävästä -neuvonpidosta.

Loimaan kaupungin varhaiskasvatuksessa on käytössä lapset puheeksi menetelmä.

Käytössä on ns. kevyempi versio, jossa jokaisen lapsen vasu- tai leops-keskustelussa käsitellään seuraavat kysymykset:

Mitä perheelle kuuluu?

Missä asioissa lapsi on hyvä, millaiset asiat sujuvat hyvin?

Miten jaksat, miten voit? Oletko huolissasi jostain?

Jos tulee tilanne, että tarvitset apua, onko sinulla joku, jonka kanssa voit keskustella? Keneltä saat apua?

Kerrotaan keskustelussa varhaiskasvatuksen kuraattorista, ja hänen työnkuvastaan.

Lisäksi kuraattori on pitänyt LP-keskusteluja, jotka painottuvat lapsen ja perheen arkeen (Lapset puheeksi lokikirja palveluihin). Tapaamisia on yleensä 2–3. Yksi keskustelukerta kestää noin 1,5 tuntia. Keskustelun jälkeen vanhemmat saavat määrittää lapsen 1–3 tärkeintä vahvuutta ja haavoittuvuutta. Niiden pohjalta tehdään vielä toimintasuunnitelma, miten edetä.

Aloitteessa esitetään menetelmän laajentamista perusopetukseen.

LP-keskustelu on apuväline toteuttaa opetussuunnitelman lukua 5 (Oppimisen ja hyvinvoinnin edistäminen koulutyön järjestämisessä). Opetussuunnitelman mukaan kodin ja koulun yhteistyö on parhaimmillaan vastavuoroista kasvatuskumppanuutta, joka lisää lasten koulumotivaatiota ja opettajan oppilaantuntemusta, vaikuttaa myönteisesti luokan ja koulun ilmapiiriin sekä vahvistaa koulu yhteistyön hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä.

Opetuksen järjestäjällä on vastuu kodin ja koulun yhteistyön kehittämisestä. Opetussuunnitelman mukaan yhteistyön onnistuminen edellyttää koulun henkilöstön aloitteellisuutta ja henkilökohtaista vuorovaikutusta huoltajien kanssa sekä monipuolista viestintää ja tiedottamista. Opetussuunnitelma painottaa, että erityisen tärkeää koulun- ja kodin yhteistyö on nivelvaiheissa 1. ja 7. luokilla.

Menetelmää voidaan toteuttaa monella eri tavalla, kenelle kohdennetaan, kuka keskustelun pitää, millainen on keskustelun sisältö ja laajuus jne.

Käyttöönotto edellyttää henkilöstön kouluttamista. Koulutuksen kesto on 18 tuntia ja sisältö seuraava:

- Lapset puheeksi -työn teoria, tutkimus ja tausta
- Lapset puheeksi -keskustelun ja -neuvonpidon opetus ja harjoittelu
- Kaksi Lapset puheeksi -keskustelua asiakastyössä, tai muusta toteutustavasta sovitaan kouluttajan kanssa. Toisesta keskustelusta tehdään kirjallinen prosessikuvaus ja toinen tuodaan menetelmäohjaukseen.
- Antaa pätevyyden toteuttaa Lapset puheeksi -keskustelua ja -neuvonpitoa.

Lisäksi on otettava huomioon opettajien työaikaan ja korvaukseen liittyvät kysymykset.

Varhaiskasvatuksessa nykyisin käytössä oleva malli on todettu toimivaksi, joten siltä pohjalta toimintaa voisi lähteä kehittämään myös perusopetukseen.

Esittelijä

Sivistysjohtaja Pärkö Manne

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta toteaa vastauksenaan aloitteeseen seuraavasti:
1) Menetelmän käyttöönotto edellyttää perusteellista suunnittelua ja sitä varten on aiheellista perustaa erillinen työryhmä valmistelemaan asiaa.
2) Yhtenä vaihtoehtona olisi nykyisten oppimiskeskustelulomakkeiden sisällön muokkaaminen siten, että niihin sisältyy myös Lapset Puheeksi -menetelmään kuuluvaa sisältöä. Samalla oppimiskeskusteluun varattua aikaa pidennettäisiin nykyisestä. Tämä tulisi koskemaan 1. ja 7. luokan oppimiskeskusteluja.

Päätös